

Uredništvo: **EDINOST**, Trst, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57. — Za izdajanje mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglaševanje se računa po stroških ene kolone (72 mm.). — Oglaševanje trgovcev in obrtnikov po 40 cent. — Oglasi za posamezne, poslane in vabilo po L. 1.—, oglaševanje denarnih zavodov po L. 2.—. — Mali oglaševanje po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2.—. — Oglaševanje naročnikov in reklamacije se pošilja izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Položaj tiska v Italiji

Znani angleški list "The Manchester Guardian" od 31. oktobra je priobčil članek o položaju tiska v Italiji. Ni res — pravi — da ta tisk uživa popolno svobodo, kajti v Italiji ga ni nobenega lista, ki bi mogel reči, da je neodvisen. Fašistovska vlada nadzira vsako stvar in predpisuje od dne do dne politiko, ki naj se izvaja. Ne porablja zakona le glede stvari, ki morejo zanimati notranjost, ampak cenzurira tudi vesti, ki jih pošiljajo svojim listom tuji poročevalci. Dopolniti le vesti, ki se ji zdijo niti primerne za priobčenje. To stanje stvari je pripisati po velikemu delu zastraževanju in nasilni akciji, ki jo izvajajo lokalne fašistovske oblasti. Nekaj časa so listi različnih političnih barv vodili ostro borbo, da bi si ohranili svojo neodvisnost. In to čisto z veliko gneto žrtvijo. Kajti listi se morejo razprodati le s privoljenjem fašistov. In če se tem zdi, da jim ni v prilog, požigajo vse izdave. Primer za to je "Corriere della Sera", ki so mu vrgli bombo v uredništvo radi člankov, ki niso bili naperjeni proti vladi, pač pa zato, ker so kritizirali vojaško revolucijo na Španskem v tonu, ki je razjaril fašiste.

Posledica tega je — nadaljuje angleški list — da italijanska javnost se ne počuje o drugi strani vprašanj in da čisto nima niti pojma o dejanski resnici. V zadnjih mesecih je italijanski tisk v soglasju z vlado prinašal vse polno žaljiv za Anglijo. Italijanski listi prinašajo posnetke le iz dveh angleških listov, ki sta naklonjena fašistovski propagandi in ki nasprotujeta angleški vladi. Latinski blok proti Angliji je goreča želja fašistovskih glavarjev. Mlada Italija se čuti od dne do dne močnejša in vedno bolj pripravljena, da se po lasti gospodstva. Vsako prizadevanje Angležev, da bi prišli do miru, smatrajo Italijani kot nov dokaz o njihovem propadanju. Vse to spominja na izvestne sloje nemškega javnega mnenja v predvojni dobi.

V zaključku pravi angleški list, da je angleški poročevalcem skoraj onemogočeno poročanje o sedanjem stanju v Italiji, kaj nimajo kake za to potrebne listine in ne da bi se njihove brzojavke cenzurirale. In če zahtevajo, naj se odpoljša kaka brzojavka, ki naj bi pojasnila, kaj se je zgodilo, zakaj kak članek ni došel listu, je to vzrok, da se brzojavke ne odpoljšajo, ker bi to "moglo v Angliji vzbuditi mnenje, da v Italiji obstaja cenzura."

Na ta opis reagira znana revija "Ecchi e Commenti", priznava, da se dotika vprašanja, o katerem je mnogo prerokanja in ki je "eno najvažnejših vprašanj našega razmerja napram inozemstvu": postopanja fašistovske vlade napram tisku. Ta problem je z ene strani velike moralne važnosti, z druge pa more imeti težke posledice na praktičnem polju, ker gre za to, ali morejo v inozemstvu izvesti resnico o stvarih Italije, kar je važno za nje trgovino z inozemstvom. Z eno besedo: to vprašanje se dotika gospodarskega položaja Italije.

"Ecchi e Commenti" menijo, da gre tu za dve ločeni vprašanji: kako postopa fašistovska vlada napram domačemu italijanskemu tisku in kako napram tujemu. Glede prvega vprašanja je v angleškem listu nekaj resnice, marsikaj pa je pretirano. Kar se tiče nasilja, ki gre za to, da bi se svoboda tiska utesnila, ni zadostna nobena obsodba. Uničevanje časopisov je čin, ki se mora ostro grajati. Istotako napade na uredništva listov. "To so zločini, ki onečestajo civilizirano deželo!"

Visokošolsko gibanje

proti Gentilejevi šolski prenosni vsučilišča v Rimu in Neapolju zaprta. Mussolini zagrozi z zaprejem vsučilišč za celo šolsko leto. Preosnova je fašistovska.

RIM, 6. Znana Gentilejeva šolska preosnova, ki stopi v veljavo s 1. januarja 1924., je zadela pri visokošolskem dijaštvu na zelo hud odpor. Gibanje proti prenosni je pričelo že takoj, ko je dijaštvo izvedelo za vsebino preosnove: se je kmalu podelilo, ko je naučni min. Gentile podal tolažilne izjave odposlanstvu naplitanjskih visokošolcev. Pred par dnevi so dali dijak spet duška svoji ogorčenosti. Tokrat so pričeli prvi tehniki; ti zahtevajo, da se ukine določba, na podlagi katere morajo tehniki prestati gotove izpite, ako hočejo prestopiti v višji tečaj. Tehnikom so se pridružili še medicini, ki so se proti dizertaciji za doseg doktorata; glede državnega izpita zahtevajo, da se dijakom da prosto, da lahko takoj položijo izpit, kakor hitro je dosegel akademski naslov. Gentilejeva preosnova namreč določa, da mora med doktoratom in državnim izpitom poteti več mesecev, da se dijak lahko pripravi na izpit. Glavna zahteva dijaštva pa je bila: Preosnova naj velja samo za one, ki so vedeli za preosnovo, ko so se vpisali na visoko šolo in ne za vse dijake. Ker niso dijaki z mirnimi zahtevami svojih odposlanstev dosegli ničesar, so pred par dnevi uprizarili hrupne demonstracije; rektor prof. Severi je dal zapreti vsučilišče do dneva, ko bodo dijaki prošli za odpustanje. Odposlanstvu, ki je predložilo zahteve dijaštva je minister v glavnem tako le odgovoril: 1) določba glede državnega izpita stopi v veljavo s tem akademskim letom (1923-24); 2) glede časa, ki naj poteče od doktorata do državnega iz-

To pa vendar ni res — nadaljuje "Ecchi", da ne bi bilo v Italiji nobenega lista, ki bi se mogel smatrati za neodvisnega. V Italiji izhajajo večji ali manjši listi, z večjim in manjšim vplivom, ki s svojo pisavo dan za dnem dokazujejo svoj duh neodvisnosti. Ta italijanski tisk je v minulnem poletju res preživel dobo velike nevarnosti. Danes pa se more reči, da je ta nevarnost za sedaj odpravljena. "Če bi bila vlada glede tiska zategnila vrv naredb, o kateri se je razmišljalo, bi se bila Italija res ponizala na stopinjo manj civiliziranih narodov!" G. Mussolini pa se je premislil in ni izvršil one naredb. Razumljivo je to, saj je bil sam žurnalist!

Položaj italijanskega tiska, kakor ga je ustvaril Mussolini, se zdi torej sedaj na splošno znojliv. Ne more se pa reči tega o slučajnem postopanju fašistovskih mas. Želijo je, da se te, obžalovanja vredne izjeme ne bodo ponavljale. Nikakor pa ne kažejo, da je svoboda tiska v Italiji popolnoma odpravljena! Italija je še vedno glede tiska dežela, ki uživa relativno svobodo!

Kar se pa tiče tujega tiska, je treba uvaževati, da so vmes interesi, ki jih vlada mora čuvati. Vladi se ne more odrekati pravica do kontrole. Često se razširja potom tujega tiska — četudi morda v dobri veri — pretiravanja in nerresnice, škodljive za Italijo. Zato je nadziranje takih vesti potrebno, seveda pa ne sme to služiti kot politično sredstvo, da bi se očitaveh v Italiji potvarjala resnica. Smernice vlade naj bodo le orožje zakonite obrambe.

Zanimiv je ta odgovor v italijanski reviji na zatožbe v angleškem listu. Ta naloga ni bila lahka; priznavati mora nepravilnosti, a jih vendar opravičevati. Ne more reči, da je v Italiji svoboda tiska, vendar mora dokazovati, da ni res, da bi je bilo.

Za nas je v prvi vrsti zanimivo, kar govori "Ecchi e Commenti" o položaju domačega tiska, ker se to dotika tudi nas, ker smo občutili in občutimo na lastni koži, kako morejo politične struje omejevati svobodo tiska, četudi bi bila ta načelno priznana in zakonito zagotovljena. Tudi na škodo naših listov in njih uredništva so se dogajale stvari, ki jih "Ecchi e Commenti" najstrožje obžalujejo in obsodijo: ter jih označujejo kot zločinske čine. In ker je bil G. Mussolini — kakor naglašajo opetovano italijanska revija — sam žurnalist po poklicu, more ravnati na prav čisti grdob činov, izvršenih na škodo jugoslovanskih listov v Italiji ter občutiti dolžnost, da storjeno popravi, kolikor je v njegovi moči. Moralno škodo je kolikor toliko popravil s tem, da se je "premisli" in da ni zadržal vrvi okoli vratu tiska. Mi pa smo pretrpeli tudi veliko materialno škodo, ki tudi ovira svobodno uveljavljanje tiska. To mora dobro razumeti ravno G. Mussolini kot star žurnalist. Te materialne škode ni nikdo popravil, niti ni bil nikdo pozvan na odgovor radi tistih zločinov, niti ni vlada ni malo poskrbela za popravilo storjene krivice na škodo našega tiska. Treba je torej, da se G. Mussolini "premisli" še v marsičem, če hoče, da se bo moglo upravičeno reči, da v Italiji tiskovna svoboda je in da je tisk res zavarovan pred vsako nevarnostjo od strani sovražnih sil. Vsaka moralna in materialna škoda naj se popravi. Potem se le bo imelo opravičevanje v "Ecchi e Commenti" polno veljavno.

pita, ni tehnična komisija se ničesar ukrenila; 3) tudi še ni gotovo, kdaj bo izdan pravilnik o prenosu; 4) prihodnjega marca se ne bodo vršili doktorski izpiti; 5) ako dijaštvo misli, da bo kaj doseglo s protestnimi demonstracijami, naj bo le mirno, minister Gentile bo že odredil za nedolgo čas, tudi za eno, dve, tri leta, zapreje vse vsučilišče. Minister je odločno pripravljen izvesti preosnovo za vsako ceno. Dijaško gibanje proti šolski prenosni se je razširilo po vsej Italiji; v Firenzah je dijaštvo tudi protestiralo; v Bologni so pričeli dijaki z današnjim dnem stavkati; v Neapolju je vsučilišče zaprto, včeraj so se demonstracije spet ponovile. S tem gibanjem se je bavil tudi ministrski svet.

Mussolinijeva okrožnica prefektom RIM, 6. Ministrski predsednik Mussolini je razposlal prefektom okrožnico, v kateri jih poziva naj poučijo dijaštvo, da so minuli časi, ko so bila v navadi taka gibanja; prišla je fašistovska revolucija, ki je pomela take običaje. Gibanje je popolnoma brezuspešno in bo lahko imelo za posledico zapreje vsučilišč za dobo cellega leta. Mussolini smatra preosnovo za bolj fašistovsko, kakor so bile vse, ki jih je fašistovska vlada odobrila.

Vojvoda Aostski obol za pljučnico. TURIN, 6. Vojvoda Aostski je že od sobote bolan na pljučnici. Bolezen se je v začetku razvijala ugodno, a v torek zvečer se je stanje bolnika znatno poslabšalo. Davi so zdravniki ugotovili lahko zboljšanje: temperatura 39,4, utrip žile 106, dihanje 36.

Organizacija pomožnih sredstev v Bergamo. BERGAMO, 6. Danes se je tu pod predsedništvom komisarja prefektore ustanovil pomožni odbor, katerega so se združili vsi odbori te vrste, ki so se stvorili te dni. Na seji tega enotnega odbora so bile prečitane sozalne brzojavke, ki so dosepele z vseh strani Italije. Jutri se bo vršila v stolni cerkvi žalna masa za žrtve.

Nezgod v pokrajini Bergamo pred senatom

RIM, 6. Predsednik Tittoni je otvoril sejo ob 15. uri Po prečitanih in odobritvi zapisnika je predsednik sporočil, da je vojvoda Aostski bolan ter izrazil željo, da bi kmalu okreval. Nato je v imenu senata izrazil sožalje prebivalstvu kraja Dezzo, ki ga je zadela znana nesreča. Na razna vprašanja senatorjev o vzrokih nesreče je minister za javna dela odgovoril z daljšim govorom. Rekel je, da je dala dovoljenje za zgradbo onega nasipa tamkajšnja prefektura in ne ministrstvo; dovoljenje je bilo izdano na podlagi načrta, ki je bil sestavljen po vzorcu načrta za slična dela, ki so se izvršila v Italiji. Toda oni podjetnik, ki je prevzel delo, je pozneje spoznal za potrebno, da menja prvotni načrt. Višji vodni svet ni hotel takoj odobriti novega načrta, ampak je izjavil, da ga mora še proučiti; obenem je pozval podjetnika, naj neha z delom, dokler ne bo načrt odoben. Toda kljub temu pozivu je podjetnik dovršil delo (mramranje sanatorjev). S tem pa še ni rečeno, da pade odgovornost za nesrečo na podjetnika, kajti vzrok nesreče tiči lahko drugje. Kljub temu pa minister obžaluje, da je mnogo takih, ki bi radi odpravili brez tehničnega znanja oseb, ki so radi svojega študija poklicane, da posredujejo. Minister upa, da se ne bo zgodilo več, da bi osebe z nižjo izobrazbo izpodrinile tehnike, ki so dovršili potrebne študije.

Pogreb 200 žrtv v Darfu

BERGAMO, 6. Danes so bili na pokopališču v Darfu položeni k večjemu počitku zemski ostanki žrtv iz Dezza. Vrsta tovornih avtomobilov, na vsakem naloženih po 30 krst in nekoliko cvetic, se je pomikala proti bližnjemu pokopališču.

Po odložitvi svojega žalostnega bremena so se vozovi povrnil na višino nad Darfom, kjer leži bolnišnica in stari lazaret, kamor je bilo prenešenih največ mrtvev. Davi so kraji Artoigne, Pian Camuno in Bessino poslali svoje mrtvece v tri mrtvašnice v Darfo.

Od 300 krst, ki so bile naročene iz Darfa, jih je došlo danes 250. Na večini teh krst je napisano ime pokojnega. Druge nosijo številke: vsaka številka odgovarja trupu neznanca. Album slik teh neznancev je na razpolago na municijpu. Sorodniki prihajajo tu sem in listajo po tej strašni zbirki, ki pa male pove, ker so vsi obrazi tako spačeni.

Številka, s katero je zaznamovana fotografija, stoji tudi na krsti in bo napisana tudi na križu na pokopališču namesto imena, ki manjka. Že 200 mrtvih je bilo pokopanih na pokopališču v Darfu, drugih 60 je našlo svoj večni mir na pokopališčih v Love in v Corna.

Nasip se podri pri Spoletu

SPOLETU, 6. Radi nepretrganega deževja teh dni je narasel hudournik Tescino, ki teče skozi mesto, kar je povzročilo, da se je porušil nek nasip. Radi tega se je pokvarila cesta in je vsak promet z okolico onemogočen.

Izstop popolarov iz občinskega sveta v Imoli IMOLA, 6. V sled polemike radi razpustitve občinskega sveta v Fontanelice in radi napadu lista "Assalto", glasila pokrajinske zveze fašistovske stranke, v katerem so bili občinski svetovalci popolarke stranke postavljali pred izbero, ali odločijo solidarnost svoji stranki, ali pa izstopijo iz občinske uprave, so popolarški občinski svetovalci, po nalogu direktorja stranke, izstopili iz občinskega sveta v Imoli.

Glede občinskih in pokrajinskih svetovalcev v drugih okrožjih se pokrajinska zveza popolarke stranke ni še odločila.

Delna kriza v jugoslovanski vladi

Minister Uzunović podal demisijsko.

BEOGRAD, 6. Včeraj popoldne je minister za javne zgradbe Uzunović poslal ministrskemu predsedniku Pašiću pismo ostavko, katero je motiviral s tem, da je predčerašnjim vlado preko ministra Trifunovića desavuirala njegovo (Uzunovićev) izjavo o odškodnini poplavljenecem v Sloveniji. Uzunovićeva demisijska je napravila v radikalnem klubu zelo mučen vtis.

Revizija uradniške uredbe

BEOGRAD, 6. Včeraj dopoldne se je sestel skupščinski odbor, ki ima nalogo, da pregleda uredbo o razvrstitvi uradnikov. Na tej seji se je odbor konstituiral in izvolil za predsednika Božo Maksimovića, za podpredsednika Veljo Popovića, za tajnika pa Marka Petrovića. Nato je predsednik Maksimović sprejel glavnega tajnika združenja sodnikov G. Gjorgjevića, ki mu je izročil memorandum slovenskih, bosanskih in dalmatinskih sodnikov, v katerem navajajo svoje zahteve glede izpremembe uredbe o razvrstitvi uradnikov in sodnikov in v katerem se posebno poudarja zahteva, da se izpremeni čl. 1. uredbe.

Velikanski ameriški železniški načrt

PARIZ, 6. Panameriška zveza iz Washingtona je pričela ustanavljati železniško komisijo, ki bo morala proučiti zvezo med New Yorkom in Buenos Airesom. Ta prga bo šla preko Mehike, Kolumbije, Ekvadorja, Perua, Bolivije in Argentine in bo dolga 10000 km. Načrt vsebuje združen vseh držav prežetih s panameriški idejami.

Iz nemškega državnega zbora

BERLIN, 6. Kakor smo že poročali bo sporazum med strankami zagotovil večino za sprejem pooblastilnega zakona. To je pokazala tudi včerajšnja razprava o Marxovem govoru. Predlogu socialdemokratov glede ustanovitve posebnega odbora, ki bo stal ob strani vlade za časa pooblastilnega zakona, se je pridružila ljudska stranka, "centrum", bavarska ljudska stranka in demokrati. Odbor, ki bo sestojal iz 15 članov bo imel posvetovalni glas. Sprememba zakona, ki je bil danes predložen, se glasi sledeče: "Predno bo vlada izdala naredb, bo sklicala odbor, ki bo imel posvetovalni glas."

Včerajšnja seja ni bila zanimiva in govorniki posameznih strank so zavzeli svoje stališče napram Marxovim izjavam. Jasno je, da so se čuli medklici komunistov in nemško-nacionalcev, ki jim je današnja vlada trn v peti. Osebito je napadal vlado nemško-nacionalcev Hergt, ki ji je očital, da se v ničemer ne razlikuje od prejšnje vlade.

Jasno je, da mora gospodarsko življenje nazadovati. Brezposelnost je dosegla svoj vrhunec.

Minister je nato prečital neki članek posebnega dopisnika "Manchester Guardian", kjer pravi, da je še štiri tisoč političnih krivcev zaprtih. Nadalje je zagotovil, da so se zasedbene oblasti uprle vsakemu poizkusu izboljšanja, ker niso šle za tem, da bi dosegle odškodnino, marveč, da se okoristijo s političnim položajem. Nemška vlada in narod sta storila vse, kar bi lahko pripomoglo do zboljšanja povojnih razmer.

To so težke obtožbe, ki jih je nemški narod sprejel z velikim zanimanjem; toda pozabil je pri tem na bližnjo preteklost nemškega imperijalizma in njegove posledice v severni Franciji.

Vprašanje pooblastilnega zakona nemške vlade

BERLIN, 6. Na današnji seji je bil z 282 glasovi proti 79 odobren prvi člen zakona ki prepušta vladi izjemno oblast. Državni zbor je poleg tega odobril z 278 glasovi proti 81 drugi člen načrta pooblastilnega zakona, medtem ko je bila na podlagi resolucije, ki jo je predložil "centrum" odložena tretja razprava celega načrta za soboto.

Kakor je bilo torej pričakovati, so se nemške stranke z ozirom na sedanjí težavni položaj države združile in podprle Marxov kabinet, ki bo radi tega kljub skrajni levici in desnici nemško-nacionalcev življenja zmogel. Prevladala je zopet enkrat nemška treznost, ki ji je kljub vsem strankarskim interesom najvišji in poglavitni cilj rešitev države iz grozeče propasti.

Pruski deželni zbor proti porenjski zasedbi

BERLIN, 6. Na včerajšnji seji pruskega deželnega zbora je prišlo do zanimivih izjav glede zasedbe nemških industrijskih krajev. Ministrski predsednik Brauns je v daljšem govoru naglasil, da so vse govorice, da misli pruska država na avtonomijo porenjske republike brez vsake podlage. Njegov govor ima velik pomen, kar kaže prusko javno mnenje glede rešitve porenjskega vprašanja. Iz celega govora je izzvenela obtožba proti Francozom. Že dolgo časa ni bilo slišati tako težkih obdolžitvev proti zasedbi in je zapustil govor radi tega globok vtis. Minister je opozoril na velikanski vojaški pritisk Francije po opustitvi pasivnega odpora. Najhuje pa se je zgodilo v zadnjem času ko so separatistične tolpe, ki jih je vzdrževal francoski denar in podpiralo francosko vojaštvo vsiljevale narodu svojo voljo in so se separatisti proglasili za gospodarje nekaterih krajev.

Pod pokroviteljstvom Francozov so te tolpe izvrševale nasilja in kršile vsako pravico, kar označujejo Nemci kot "plenitev, tatvino in rop". In pod tem pokroviteljstvom so skušale doseči, da se Porenje odtrže od Nemčije. Naleteli so na ljudski odpor, ki se ni strasil francoskega orožja.

BERLIN, 6. Z ozirom na zadržanje pruske vlade je sklenila nemška vlada, da bo morala biti porenjska zadeva rešena samo v okvirju državne ustave.

Nemška vlada proti brezposelnim, ki bi lahko delali

BERLIN, 6. V skupni seji državne in pruske vlade je bil sprejet sklep, da se ne bodo izplačale podpore brezposelnim v vseh slučajih, kjer imajo delavci možnost dela. Ta ukrep velja tudi za zasedene pokrajine.

Nemčija in ameriško posojilo

PARIZ, 6. V člankih o nemških prošnjah za ameriško posojilo pripominja "Matin", da bo morala Nemčija prej poslati pismo na odškodninsko komisijo s prošnjo, da sme prej plačati ameriške dolge kot vojno odškodnino. "Matin" je mnenja, da se bo reparacijska komisija težko strinjala s to zahtevo. "Echo de Paris" pripominja, da je bila leta 1919. stavljena slična zahteva.

Porenjski rudarji na delu

DUSSELDORF, 6. Delo v zasedenih krajih se nadaljuje pod ugodnimi pogoji. V sled sklenjenega sporazuma je pričelo delo v večjem delu rudnikov.

Krvavi spopadi v Wannah

WANNE, 6. Skupine rudarjev, pripadajočih raznim rudnikom so danes zahtevale zvišanje podpor. Istodobno so brezposelni napadli poli-

cijo s samokresi in kamenjem. Policija je od dala na demonstrante nekaj strelav. Ubityh je bilo 7 in ranjenih okoli 30 oseb. Red so vzpostavile zasedbene čete, ki so zasedle tudi magistratno poslopje.

Nesoglasja med separatisti

PARIZ, 6. Listi poročajo iz Dusseldorfa, da je poslal Mathes v imenu zveze za neodvisnost Porenja in Palatinata Tirardu pismo, da ne bo Dortenove vlade samo priznal, marveč jo celo pobijal in si pridržal pravico, da bo vzpostavil vlado iz Koblenza, ko bo spoznal, da je potrebna kar zaenkrat še ni.

Zbirke za nemške reveže

HAAG, 6. V skupni seji nizozemskega rdečega križa in 19 društev, ki se zanimajo za potrebe nemških revežev je bilo sklenjeno, da se določijo dan, ko se bodo zbirali prostovoljni prispevki za potrebne Nemce.

Zaključitev zadnjih pogajanj s porenjskimi industrijci

PARIZ, 6. Agencija "Havas" poroča iz Dusseldorfa, da so bili sklenjeni poslednji sporazumi z nekaterimi poruskimi industrijci, in sicer današnji večer. Na ta način se je priključila vsa poruska industrija k pogojem splošnega sporazuma, podpisanega dne 23. novembra med zastopniki rudnikov in francosko-belgijski misijo.

Odhod dr. Beneša v Pariz

PRAGA, 6. Zunanji minister dr. Beneš je odpotoval v Pariz k seji sveta Društva narodov, ki je določena za 10. t. m. Minister dr. Beneš se na poti ustavi v Švici pri predsedniku republike dr. Masaryku.

Bratislava pristanišče

PRAGA, 6. Slovaški narodni poslanci, ki pripadajo vladini koaliciji, so predložili skupščini načrt za ureditev Donave pri Bratislavi za pristanišče v mednarodnem podonavskem prometu. V Bratislavi naj bi vse svetovne transportne tvrdke postavile skladišča za tranzitni blagovni promet med severom in Črnim morjem. Ko se urede razmere z Madžarsko, je upati, da postane Bratislava važno tržišče v trgovini Čehoslovaške z Madžarsko.

FRANCOSKI SENAT ZA POSOJILO

Poljski in Jugosloviji.

PARIZ, 6. Finančna komisija senata je po tozadevnem poročilu ministrskega predsednika odobrila zakonska načrta za podelitev posojila Poljski, oz. Jugosloviji, katero je zbornica že sprejela. Glede posojila Rumunski je bila razprava odložena.

Prihod jugoslovenskega kralja v Pariz

PARIZ, 6. Danes je prisel v Pariz jugoslovenski kralj Aleksander in sicer v strogem incognito.

Čudeži moderne tehnike

LE BOURGET, 6. Včeraj se je v višini 3000 metrov nad Parizom posrečilo stotniku Jeissu oskrbeti z bencinom drug aeroplan. Prenos bencina se je izvršil potom 30 m dolge cevi. Operacija ni zahtevala nikakih težko.

Barres bo pokopan na državne stroške

PARIZ, 6. "Temps" javlja, da je bilo na predlog ministra za prosveto Leona Bardarda sklenjeno, da se bo pogreb Mauriceja Barresa izvršil na državne stroške.

Obojeni finski komunisti

HELSINGFORS, 6. Pri vzklencem sodišču je zahteval generalni prokurator obsodbo 142 komunistov radi veleizdaje in poleg tega razpust komunističnih organizacij.

Pogoji Amerike za soudeležbo na konfrenco izvedencev

LONDON, 6. Diplomatski dopisnik "Daily Telegrapha" poroča, da se bo tokrat predsednik Coolidge jasneje izrazil v svoji predsedni na kongres in da bo tu podal natančno poročilo o mednarodnem položaju, kakor se je tudi govor državnega tajnika od minulega petka že odlikoval radi svoje odkritostnosti. Sploh pa prevladuje v angleških krogih mnenje, da bi omejena preiskava, kakor si jo je izmisllila reparacijska komisija z ozirom na finančni položaj Nemčije, le tedaj imela kak uspeh, ako bi bilo pri tem zagotovljeno sodelovanje Zedinjenih držav. Nemčija pa bo težko mogla odpraviti svoje finance brez zunanje pomoči. Amerika pa zahteva kot predpogoj za sodelovanje pri tej akciji ureditev reparacijskega vprašanja samega. Splošen vtis pa je ta, da se bo Amerika omejala na pomožno akcijo za stradalajoče prebivalstvo Nemčije, ako ne bodo zavezniški sprejeli Hughesovih predlogov.

Vprašanje odprave potnih vizumov

DUNAJ, 6. Gremiju avstrijskih trgovcev je prof. Kelsen predložil strokovno poročilo o odpravi potnih vizumov s Čehoslovaško in ostalimi sosednimi državami. V interesu Avstrije je, da se vizum odpravi. Čehoslovaška bo potem po načelu medsebojnosti vse odredila za njih odpravo.

Zborovanje italijanskih novinarjev

RIM, 6. Za nedeljo, 16. t. m. je sklican glavni svet zveze italijanskega tiska k izredni seji, na kateri se bo razpravljalo o vprašanjih strokovnega in gospodarskega interesa.

ŠIRITE „EDINOST“

DNEVNE VESTI

Še na eno cvetko

iz zadnjega Ščekovega "Malega lista" (od 30. novembra t. l.) moramo opozoriti javnost, da ji bo jasen ves strupeni značaj tega glasila nekaterih razdalcev. V "podlistku" prinaša črtico Ivana Mažuraniča "Gnezdo", v kateri govori o ptici, ki jo je izpodrinila kača iz gnezda in ji požrla mladič. V gnezdu je kača, a na zidu žaluje sirota ptica. Črtica se zaključuje: "Poznam neko siromašno vdovo, ki je imela polno hišo otrok. A kdo je sedaj v hiši? — Advoakt! (Debelo podčrtano v "Malem listu") Kadar vidim to vdovo, se vselej spomnim uboge ptice..."

Namen, ki ga je zasledoval "Mali list", je jasen že na podlagi dejstva, da je uredništvo (posl. Šček) debelo podčrtalo besedo advokat. Torej, ščuvanje proti odvnetniškemu stanu, ki ga hoče predstaviti, kakor da je sestavljen iz ljudi, ki igrajo v našem družbenem življenju vlogo one kače, ki žre ptice — rečne družine naših kmetov. Drugo še važnejše dejstvo za presojanje Ščekovega "podlistka" pa je v tem, da je prinesel ravno isti "podlistek" "Pučki Prijatelj" za časa Milanovičeve diktature. Torej oba gospoda stala se pokazala tudi s tem kot zvesta zaveznika v svoji gonji proti našemu vodstvu, v katerem se nahajajo tudi nekateri naši odlični odvnetniki. Advokat — kača je za ta gospoda dr. Wilfan, ta neumorni borilec za pravice našega naroda, vztrajni prvak v naših borbah, v katerih žrtvuje interese svoje pisarne in celo svoje družine, kateri je povodom požiha Narodnega doma izgubil vse, kar je imel, mož torej, ki žrtvuje sebe in svoje na braniku našega naroda. Proti takim možem, kakor so dr. Wilfan dr. Slavik in mnogi drugi požrtvovalni pravniki v žit itak redkih vrstah naše posvetne inteligence, izrabljata duhovnik Šček in njegov zaveznik duhovnik Milanović velikega hrvaškega genija Mažuraniča izrabljanje je to velikega imena v namen nizkih strankarskih strasti. Znano je, da je bil tudi Mažuranič sam odvnetnik in da ni bil samo književnik, temveč tudi politik, ki je velik del svojega življenja (1813—1890) stal na čelu borbe hrvaškega naroda proti osovajalnim in raznarodovalnim pohlehom Madžarov. Poslanec Šček in njegov drug Milanović izrabljata sedaj tega odličnega pisatelja, rodoljuba in advokata za gonjo proti tistemu stanu, ki nam je dal toliko narednih boriteljev, n. pr. dr. Laginjo, dr. Vitezića, dr. Pavličića, dr. Tomkovića, dr. Tavčarja, dr. Brejca in celo vrsto drugih, — ki so si stekli nevzdržne zasluge za napredek našega ljudstva — proti, stanu, ki je vedno visoko držal zastavo svojega dostojanstva in se odlično uveljavljal na vseh poljih javnega delovanja pri vseh narodih.

Kakor vsak stan ima tudi odvnetniški stan svoje nečestne izjeme. Hujskati pa proti celemu stanu, samo radi tega, ker so nekateri — in ne najslabši — predstavniki tega stanu našim razdalcem in njihovega pogubnemu početju na poti, je brezvestno delo, ki ga je zmožen le "Mali list" in ki ga mora obsojati vsa poštena javnost!

Sem Benelli je govoril...

Povodom javne proslave italijanskih bojevnikov v Bariju je imel znani italijanski pesnik Sem Benelli prigodni govor o misli Italije na Jadranu in bližnjem vzhodu, v katerem je rekel med drugim:

"Vedno sem bil uverjen in ostanem vseskar pri tem uverjenju, da je Italija poklicana, da uredi, koordinira in morda tudi združi vse narode, posebno pa južne Slovence. Naš politični genij je edini, ki nudi Vzhodu bratsko roko za sodelovanje v veliko evropsko civilizacijo. Tudi za Vzhod mora biti edini cilj: čim močnejša vez z Rimom, ki je bil od davna svetilnik civilizacije. V javnosti, umetnosti in v višjem življenju smo mi učitelji..."

Tako je govoril Sem Benelli. Priznati moramo, da je kaj lepo govoril. Škoda samo, da se ni v svojem govoru doteknil tudi kulturne misije, ki jo izvaja in šolskem polju v Julijski Krajini minister-filozof Gentile. Take misije bi se sramoval sam Radecki! Sem Benelli in njegovi tovariši bi storili najbolje, če bi molčali o civilizaciji vsaj dotle, dokler 500.000 Jugoslovenov, ki so pripadli k Italiji, nimajo najvišje kulturne pravice, da se jim otroci poučujejo v materinem jeziku!

Moč volje ljudstva

V Boljun (v Istri) je prišel za župnika g. A. Cauzzi. Po mišljenju je Italijan, sicer pa dober človek. Nedavno pa mu je prišlo na misel, da je začel z italijanskimi propovedmi, ki jih tamošnje ljudstvo ni razumelo in je bilo zato presenečeno in razježeno. Nekega dne so šli ljudje k njemu ter so ga zaprosili, naj jih vsaj v cerkvi ne vznemirja z italijanskimi propovedmi. Neki 80-letni starec je protestiral proti temu ter dodal: "Vedite g. župnik, da bo slab, če se odslej niti duhovniki ne bodo ravnali po naukih Jezusovih, ki je rekel apostolom: 'Pojdite po vsem svetu...'! Namesto da bi se ravnali po teh naukih, nas gonite iz cerkve. Ko začnate govoriti v v cerkvi italijanski, mi prihajajo solze v oči in jezim se tako, da ne morem več moliti! Ah, gospod, gospod! Če bi še enkrat prišel Bog na svet, ne bi šel gonit iz cerkve ne farizejev, ne kupčevalcev, ampak vzeli bi bič in izgnal vas, da vsaj v cerkvi ne bomo prisiljeni grešiti..." Na te besede čestitega starca se je začel g. župnik izgovarjati, da on ni kriv itd. ter je na koncu rekel: "Oprostite, od sedaj dalje se bom držal vaših običajev in bom propovedoval samo v vašem materinem jeziku. In resnici na ljubo moramo priznati, da je faktično držal dano besedo. Moč volje ljudstva je zmaga! Potem pa se mu je zgodila nesreča, vsled katere je moral g. župnik upravitelj v bolnišnico. In tako je ostal Boljun zopet brez duhovnika.

Kaj so rekli v Rimu edposlanstvu nemških mater

V imenu žena nemške narodne manjšine se je podala v Rim deputacija treh dam iz Bocena in Merana radi šolskega vprašanja. Prvi razgovor so imele z naučnim ministrom Gentile-jem. Glede prošnje deputacije, da bi se ohranil nemški šolski pouk in veronauk, je obljubil minister, da bo vlada temeljito proučila ti dve vprašanji. Dame so dobile vtis, da bo vsaj vprašanje veronauka ugodno rešeno. Gle-

de učnega jezika je naglašal minister, da ne more izpremeniti zakonov, in da se mora ta pouk vršiti v državnem jeziku, ker hoče Italija imeti samo en narod. Dame so pripomnile, da morejo napraviti iz Nemcev dobre državljane, nikdar pa se ne more napraviti iz njih Italijane. Končno so naglašale, da se nemško ljudstvo vsled šolskih naredb čuti globoko nesrečno in užaljeno.

Par dni potem je sprejel deputacijo kabinetni načelnik ministrskega predsednika com. Goffreda, ker je bil g. Mussolini drugod zaposlen in ni mogel sprejeti deputacije. Ko so g. kabinetnemu načelniku povedale, da je na deželi še mnogo šol, ki sploh niso odprte, jih je začudeno pogledal. Obljubil je, da takoj poskrbi, da se prične s poukom. Prosil jih je, naj mu nemudoma sporočijo katere šole niso še začele s poukom. Iz njegovega odgovora so dobile dame vtis, da v šolskem vprašanju ni še izrečena zadnja beseda!

Iz Škedenja

Preteklo nedeljo se je vršilo v Škedenju razvijte fašistovskega praporja. Taki dnevi so združeni navadno z velikimi slavnostmi. To bi rad dosegel tudi tukajšnji fašjo, a se ni posrečilo.

Kakšna velika razlika — kot dan in noč — med razvijtem zastave "Velesile" in pa fašistovske v nedeljo. Zastavi je kumovala hčerka tuk. fašistovskega predsednika Famosa. Slavnost — ako jo smemo tako imenovati — se je vršila dopoldne v oni dvorani Gosp. društva, ki so si jo s silo prisvojili in zasedli. Slavnostni govor je imel tuk. ital. kaplan Novack. Navzočih je bilo par sto oseb po večini tržaških Italijanov in vse družine Demarchi. Eden govornikov je celo priznal, da se jih je pri ustanovitvi fašja v Škedenju mnogo vpisalo, ki se pa sedaj ne vidijo več. Tolažil se je, da je bolje tudi samo 10 članov, le da so ti dobri. Po govornih so pogostili z "Vermouth d'onore", a za tem se je vršil sprevod po vasi, katerega se je udeležilo kakih 50 oseb, med temi 3 do 4 domači Škedenjci. Predsedniku Famosu so pripeli zlati svetinjo — za zasluge. Gimnet do skrajnosti je prišel popolnoma ob besedo. Rekel je le — v slabi italijanski — da ne najde besed, s katerimi bi se zahvalil in da bo svetinjo držal vedno na srcu. Zvečer je bil ples, ki pa je bil slabo obiskan.

Promocija. Na tukajšnji visoki šoli za trgovinske in gospodarske vede sta bila te dni promovirana za doktorja gospodarskih in trgovinskih ved tovariša Jasnič Alojzij z Goriskega in Gorjup Ivan iz Trsta. Naše prisrčne čestitke. — Slov. akad. fer. društvo "Balkan".

Štipendije za tečaj za zavarovanje 1923-1924. Rok za predložitev prošnje za že omenjenih 6 štipendij po 3000 L, ustanovljenih od zavoda Istituto Nazionale delle Assicurazioni za dijake posebnega tečaja za zavarovanje 1923-1924 (razpis od 30. oktobra 1923.), je bil podaljšan do 31. decembra 1923.

Društvene vesti

Miklavž pri Sv. Jakobu. V nedeljo 9. t. m. pride Miklavž pod okriljem šentjakobske čitalnice v dvorano DKD pri Sv. Jakobu, Campo San Giacomo št. 5.

Popoldne ob 3 in pol bo Miklavž obdaril otroke, ki bodo imeli tudi priliko, da vidijo angelčke in rogate hudičke. Obenem se bo vršila otroška igra, kjer bodo škratje in vile očarali navzočne malčke.

Zvečer ob 7 in pol pa pride Miklavž za odrasle. Lepa šaloigra in baleti v bujnih opravah in pri čarobni razsvetljavi bodo gotovo vsakega z radostjo navdahnili. Sodeluje tudi znani solist Sušnik, ki nam bo podal par izbranih pesmi. Pri pogrnjenih mizah se bo gotovo razvila pri vseh prav živahna in prisrčna zabava.

Darovi se sprejemajo v nedeljo od 9. do 1. ure popoldne proti pristojbini od 1 L — za komad. Opozorjamo, da se slabo vezani paketi v izogib neugodnostim ne sprejemajo.

Pozor torej, malčki in odrasli! Od Sv. Ivana. V nedeljo dne 9. t. m. priredi otroški vrtec Miklavžev večer ob 4. uri popoldne za malčke. Zvečer ob 8. uri bo Miklavž delil darove odraslim pri pogrnjenih mizah. Darovi se sprejemajo v Narodnem domu od 9. ure popoldne do nastopa Miklavža proti odškodnini 50 stot. od komada.

Za obilno udeležbo se priporoča Miklavž.

Iz tržaškega življenja

Lazirigovec, ki si zna pomagati. Na podlagi tiralice, izdane od sodišča v Bolzanu, je bil predvčeršnjim aretiran v našem mestu nek Ivan Schein, stanujoč v ulici Felice Venezian št. 18.

Schein je obdolžen, da je opeharil tvrdo Bright v Cornavano pri Bolzanu za znesek 54.000 lir. Schein je bil namreč v trgovskih zvezah s tvrdo, ki mu je poslala večjo količino vina in žganja v skupni vrednosti okoli 41.000 lir. Poleg tega je Schein osleparil tvrdo za znesek 13.000 lir v gotovini.

Dobro je trgoval. Marjan Zanni, stanujoč v ulici Maiolica št. 12, se je zavedal, da ima talent za trgovanje, a manjkalo mu je nekaj, kar je za vsakega trgovca najbolj važno, namreč denar. Zato pa je imel moč dober jezik, s katerim je prišel v okoliščini te neprijetnosti. Znal si je pridobiti zaupanje trgovca Cezarja Bragolin, kateri ga je ponovno zalagal z raznim blagom, vedno na upanje. Končno pa je Bragolin poslal Zanniju račun za dobavljeno blago, ki je znašal približno 31.000 lir. Ob tej zapreki pa se je Zannijev trgovski talent skrhal. Z lepimi besedami seveda ni bilo mogoče poravnati računa. To je Zanni dobro vedel in zato se ni več prikazal pri Bragolinu. Ta pa je naznanil upnika na kvesturi. Vsled ovadbe je bil Zanni aretiran in zapel študira trgovino in njene komplikacije v sodelu v ulici Coroneo.

Samomor življe. Šivilja Santina Prassel, stara 40 let, stanujoča v ulici Mazzini št. 13, je že del časa bolela na neki neozdravljivi bolezni. Zenska je bila radi svoje nesreče zelo potrta; življenje ji je bilo presrečno. Zazela se je večnega miru in počitka. Včeraj popoldne je šla k svoji sestri Elizabeti por. Dörfen, stanujoči v ulici Cologna št. 60, kjer je izvršila svoj žalostni sklep. V času ko se je njena sestra za hip odstranila, je izpila večjo količino octove kisline, ki jo je prinesla s seboj v steklenici, ki jo je imela spravljeno v ročni torbici. Sestra se je kmalu vrnila in takoj uvidela, kaj se je zgodilo. Obvestila je nemudoma o dogodku — "po postajo. Na lice mesta pri-

hitali zdravnik je zastrupljenki izpral želodec ter jo dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer pa je nesrečna žena kmalu potem umrla.

Tatovi v stanovanju. Predsnočnim so se neznanzi zlikovci s pomočjo ponarejenih ključev splazili v stanovanje zasebnice Helene Cristofidisi, stanujoče v ulici Ugo Foscolo št. 22, ter ukradli večjo množino perila, nekaj oblek in razne dragocenosti v skupni vrednosti okoli 8000 lir.

Tatvina je bila prijavljena na policijskem komisariatu v ulici G. Brunner.

Vesti z Goriskega

Poplava v Zadlogu. Zadnji nalivi in hudourniki z gorā so zalili zadloško ravan in jo spremenili v jezero. Nekaterim posestnikom se je nalila voda v hleve, da so morali odpraviti živino iz njih. Ljudje se prevažajo po splavih med hišami; v nedeljo je bil kaj živahen promet: mladiča je imela svoje veselje na vodi. Nekoliko oddaljena na poletu proti jugu je nudila ta poplava stotinam divjih rac, ki so zvale lovce v poset. — Zadnja poplava zadloškega polja v približno tolikem obsegu kot sedanja je bila leta 1909 okoli Božiča.

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.

ogrski kroni	0.1150	0.1250
avstrijske kroni	0.0323	0.0328
čehoslovaške kroni	67.10	67.40
dinarji	26.—	26.15
leji	11.50	12.—
marke	—	—
dolarji	32.85	32.95
francoski franki	134.50	135.—
švicarski franki	401.—	403.—
angleški funti papirnati	100.55	109.75

Mall oglasi

CEVLJARSKI prikojitelj, izurjen se išče. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Josip Rustja, čevljarski mojster v Ajdovščini št. 123. 1702

HARMONIKA se proda. Via Udine 47, gostilna. 1703

GOSPODICNA, Slovenka, govori nemško in italijansko, želi službo pri družini za odlično plačilo. Naslov pustiti pri upravniku. 1704

POROČNA soba se proda po nizki ceni. Via Maiolica 11/III, Abatangelo. 1605

SINGER-JEV šivalni stroj, zajamčen deset let, se proda na obroke. Kupujejo se stari stroji. Sprejemajo se popravila. Acquadotto 25. 1706

PISALNI stroj, ameriški, popoln, se ceno proda. Naslov pri upravniku. 1707

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Nizke cene. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavec, via Giulia 29. 1677

KDOR HOČE kupiti posestvo v Jugoslaviji, obrni se name in priloži 1 L. Sedaj sta na prodaj hiša z vrtom in njivo za 12.000 L. in veliki valjni mlin z mnogimi poslopji in zemljiščem za 100.000 L. F. Cvek - Kamnik Jugoslavija. 1678

FOTOGRAFA Antona Jerkiča v Gorici, Corso G. Verdi 36 (Vrtna ulica) pri vseh razstavah odlikovano, nad 30 let obstoječe podjetje budi vsem cenj. sorojakom, kakor je bilo vedno najboljši porok poštene in solidne postrežbe ob vsaki priliki. 1686

MANJŠA vila v Mariboru, v bližini glavnega kolodvora, s 3 stanovanji, z lepo zaprtlo verando in vrtom, se ugodno proda. V hiši je vodovod in električna razsvetljava. Stanovanje je kupcu takoj na razpolago. Naslov pri upravniku. 1701

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Največja snaga. Tajnost zajamčena. Govori slovensko. Corso Garibaldi 23/I. 1506

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila. v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20) od 9-12 in od 3-5. (63)

Proda se enonadstropna hiša

v Celju, oddaljena 10 minut od kolodvora, z modernim opremljeno prodajalno, delavnico, dvoriščem in vrtom; električna razsvetljava, parketirane sobe itd. — vse v prav dobrem stanju. — Reflektira se samo na resne kupce. — Dopolni: Ivan Gams, Celje, Poštini predal 31. (662)

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlati,

lisic,

dihurjev, vider,

žarbecov, mačk, ve-

veric, krivov, divjih

in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, mati, gospa

MARIJA ZAGRAJŠEK

danes, po dolgi in mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto, dne 8. t. m., ob 14. uri, iz hiše žalosti via Giacomo Ciamician (prej via Armeni).

TRST, dne 6. decembra 1923.

Josip, soprog. — Emil, Eduard, Zofija, Olga, otroci.

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

Za Sv. Miklavža

VELIKEM SEMNJU OBUVALA

Via Maiolica 6

bomo darovali BALONČEK

vsem kupovalcem otroških čevljev.

Cene ostanejo neizpremenjene.

Cene ostanejo neizpremenjene.

Materi! Ugodite svojim otrokom!

(658)

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavica Lit. 15.000.000 — popolnoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). — Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo

potom zaveznega zavoda

Jadranska Banka v Beogradu Ljubljani in Zagrebu

in njenih podružnic v glavnih mestih Jugoslavije.

Daje kredite za nakup blaga, subvencije na blago. Inkasi efektov in računov. Informacije. Kupuje in prodaja činarje in druge valute. Jamčevana pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih.

PODLISTEK

Ljudmila Pivkova:

KRIMINAL

(51)

Da opozorim auditorja, da še živim, sem se odločila pisati. Tri dni sem sestavljala pismo, preden sem našla pravo obliko, ki je približno sledeča:

"Spoštovani gospod doktor! Vljudno prosim, da mi oprostite, ako vas na ta način nadlegujem. Ni mi treba povdarjati, kako neizmeren dolg in težaven je tukaj vsak dan meni, ki visim z vso dušo na svoji družini. Toda od 12. decembra sem brez vsake vesti. Zato Vas prosim, gospod doktor, da mi izvolite lakavo odgovoriti:

1. Ali je moj oče že izpuščen?
2. Ali se smeja jaz in sestra nadejati, da odideva kmalu na svobodo?
3. Ali ni dospelo nobeno pismo moje matere?
4. Ali imate, gospod doktor, vzroke, da mi zadržujete pisma?
5. Ali mi ni bila nakazana gaža zadnjih dveh mesecev?

Prosimo še enkrat, da mi oprostite, ako sem nadležna, in Vam izražam nado, da me kmalu pozovete. Udana L. P. —

Pošiljam pismo in čakam potrpežljivo. Koli-

ko dni bi moglo trajati, preden pride pismo v Tigergasse? Predstavljam si auditorja, ali ga gane moj glas, da začne v mojem aktu iznova delati, ali me bo smatral za vredno odgovora.

Vem sicer, da je oče doma, toda želim, da mi auditor to potrdi. Tako bom vsaj smela vedeti, ker pot, po kateri sem zvedela, ni bila dovoljena. Drugo vprašanje se zdi meni sami predznan in prebujeno, ker vem, da me tožijo, oziroma sumijo zločina, katerega so predvidene ogromne kazni.

Dnevi mi potekajo zopet, nezodno dolgi dnevi. Kurijo nam in okoli poldneva imamo ob jasnih dneh solčni žarek v sobi. Čakam vselej nanj in čim se pojavlja, hodim po ožarjenih tleh. Inače pa čitam Shawova dramatska dela in sem rada, da imam čtivo, ki me veže. Čitam jih z zavestjo, da mi čtiva ne zmanjka, ker bom lahko čitala iste knjige še drugič in tretjič.

Zalosten pojav je hrana, ki je bila decembra nemožno slaba, a je sedaj še slabša, naravnost neuzitna, da je niti največji sitomski nemo mogoč jesti. Pripravljamo se na stavo. Ne vem, kako se je razneslo po vsem poslopju. Z drugega nadstropja, pod nami prihaja topol in ropot; divji glasovi tulijo in včasih se glasi kakor salva: "Hunger!" Strašno. Izredna inspekcija prihaja, Hofrat in Regierungsrat in Kerkermeister, ki hodijo iz celice v celico in modro prigovarjajo. Povsod poslušajo pritožbe glede neuzitne juhe, tudi pri nas. Gospodje nas hočejo tolažiti:

"V četrtem vojnem letu živimo in moramo vztrajati (durchhalten). Tam zunaj imajo ljudje tudi malo jesti. Jaz in moja družina jemo isto juho, ki je sicer nekoliko trpka, inace pa redna..."

Besede niso pomirile burje v kriminalu, pač pa poldnevna prikuha, skladica neolupljenega krompirja, drobne, neopranega in močno gnilega. Naslednjega dne so v juhi krompirjevi olupci in za teden dni zopet krompir. To vam je veselje po vsem kriminalu!

9. Za 14 dni se odloči!

Baronica se posvetojuje vsak dan s svojim zagovornikom. Skrbno se pripravlja za sestanke z advokatom, šiva si bluže, češe se in maže in barva. Manjka ji vsekakor toaletna soba z zrcalom. Mi dve z Madžarko sva ji tukaj na poti. — Bliža se ji razprava. Često moli iz debelega molitvenika, iz knjige vročih molitev Tomaža Kempenstekega.

Porotniki že zasedajo od novega leta in z zanimanjem zasledujejo kaznenske rezultate porednih razprav. O vsaki zločinki vedo, kdaj pride na vrsto, in prorokujejo, koliko ji odmerijo. Njihova uganjanja se nikdar ne ujemajo z izrekom porotnikov. Včasih so vse splešene zaradi stroge kazni, drugič se smejejo in pravijo: "Če so to-le izpustili, se nam ni treba bati."